

СТАНОВИЩЕ

за дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен

„доктор” в научна област: Социални, стопански и правни науки,

професионално направление: 3.3. Политически науки,

научна специалност „Политология“

автор Пламен Вълканов Червенков

на тема:

**„Сравнителен политически анализ на регионалната
политика на ЕС за периодите 2007 – 2013г. и 2014-2020 г.”**

от проф. д-р Борис Филипов Манов

(ЮЗУ „Неофит Рилски”, катедра „Философски и политически
науки”)

I. Данни за дисертацията и автореферата.

Дисертацията е в обем от 206 страници като включва увод, 4 глави и заключение. Библиографията съдържа 110 източника, от които 5 електронен ресурс - 50 са на кирилица, 55 на латиница.

В технически план изложението е организирано прецизно, като логическата структура на текста е подчинена на последователността от стъпки за реализацията на целта и задачите на дисертационния труд.

В увода е определен предметът, формулирани са целите и задачите на изследването и е очертана неговата актуалност. Формулирана е основната цел, според която в дисертацията ще се разработи сравнителен политически анализ на промените и ще се оцени формиращия се механизъм на провеждане на Кохезионната политика на ЕС за финансовите рамки 2007-2013 г. и 2014 – 2020 г.. В следващите четири глави като се използват в единство политологичен и икономико-финансов подход и се прилага диахронен и синхронен сравнителен анализ се разгръща подплатеното с

множество документи и статистически данни от Евростат и НСИ на Р. България изследване на етапите, съдържанието, значението и се очертават перспективите на регионалната политика на Съюза.

Авторефератът е съдържа 33 стр. и представя основните моменти в съдържанието на дисертацията. В заключението са обобщени резултатите на изследването и са изведени неговите приноси. Посочени са и публикации на дисертанта в научни издания, апробиращи основните тези на дисертационния труд.

II. Съдържание и основни моменти в дисертацията.

1. Актуалност на темата.

Дисертацията „Сравнителен политически анализ на регионалната политика на ЕС за периодите 2007 – 2013г. и 2014-2020 г.“, представлява изследване, което акцентира върху връзката между тази специфична политика и основните цели на Съюза за осигуряване на просперитет чрез поддържане на стабилен икономически темп на всяка страна-членка в дългосрочен план.

Актуалността на темата се определя поради две важни основания: първото е свързано с времевия обхват – края на 20-ти, първите две десетилетия на настоящия 21-ви век; второто, се определя от „историчността“ на предмета на дисертацията – изследват се протичащи в нашата съвременност процеси, които не са изследвани в тяхната цялост от политическата наука в България.

И на двете равнища разработваната проблематика е актуална и значима. Измерването, оценката и практическото усъвършенстване на постиганите и очакваните в регионалната политика на Европейския съюз резултати е теоретична и приложна област, която има и ще има нарастващо значение за бъдещото съществуване и развитие на Съюза.

В този план трябва да се посочи, че дисертантът си дава сметка за съществуващите трудности и бели полета в научните изследвания до

момента, поради което прави подробно и обосновано дефиниране на границите и понятията, създаващи основата на дисертационното изследване.

2. Основни постижения на дисертацията.

2.1. Основа на изследването, даваща възможност за успешното му провеждане е определянето на неговия фокус, а именно – осъществяване на политологичен анализ на регионалната политика през призмата на схващането ѝ като тъждествена на кохезионната политика на ЕС, схващане, което дава възможност на П. Червенков да обоснове тезата, че чрез тази политика /тези политики/ Съюзът изпълнява своето стратегическо предназначение – създаването на единно цивилизационно пространство. Така, както посочва дисертантът, се създава възможност да се изгради нова визия за Европейския съюз, която, като се има предвид еволюцията на регионалната/кохезионната политика ще даде възможност да се обосноват необходимите промени в новия програмен период, включително свързаните с нейното прилагане в България.

2.2. Успешното осъществяване на изследването се основава още на три важни предпоставки. Първата се проявява в стремежа на дисертанта да подбере и изследва значителен обем от емирична информация по проблема, поради което са проучени множество нормативни документи на ЕС, създаващи базата на регионалната политика на Съюза, както и е използвана подробна статистическа информация извлечена от базите данни на Евростат (съобразно честотата на публикуване на официалните статистически данни), Организацията за икономическо сътрудничество и развитие, и други международни организации. Данните за България са от Националния статистически институт, доклади, анализи и изследвания на Министерството на финансите и Европейската комисия.

Втората е свързана с подхода към „емпирията“ в дисертацията, която не само се представя, но като се използват в единство посочените по-горе

изследователски подходи и методи, тя се подлага на задълбочен анализ и води към важни теоретични обобщения и изводи за проявите, същността, ролята и перспективите пред кохезионната политика на Европейския съюз.

Трети важен момент е яснотата на езика и аргументацията в дисертацията, благодарение на които тезите, изложението и изводите са недвусмислени и непротиворечиви, изразяват пълно и точно идеите на автора.

2.3. В съдържателен план се очертават следните същностни характеристики на изследването:

а) въпреки неговата многоаспектност – проучени и анализирани са икономически, правни, финансови и социални аспекти на регионалната/кохезионната политика на ЕС - то е решено през призмата на политологичния подход. Така анализът се съсредоточава върху политическите цели и резултати, извеждат се политическите „значими“ в конструирането и управлението на политиката на сближаване и се правят оценки и препоръки за нейното усъвършенстване, съобразно общата политическа визия за функциониране и развитие на Съюза.

б) дисертацията следва стройна логическа структура. Започва се с проследяване на регионалната политика на ЕС и промените в нея за програмните периоди, които са обект на изследването. Важно тук е това, че авторът успява да „надскочи“ простата хронология, което впрочем се отнася и за историческите „прегледи“, осъществявани в следващите глави, и така да изведе главните „движещи механизми“ в отделните етапи в развитието на регионалната политика на ЕС, да очертае техните особености и да посочи въведените в съответните периоди правни, административни и финансови регулации и инструменти.

Друг важен момент е фактът, че „прегледът“ се осъществява на базата на изяснените в първия параграф на дисертацията „определения“ на основните понятия, които в теоретичен план изграждат „скелета“ на

регионалната политика. Тук, според мен, са важни два „опорни“ за изследването момента: първи, въвеждането на понятието „регионално развитие“; и втори – възприемането на идеята за „класифициране“ на регионите в ЕС; моменти, които дават възможност на П. Червенков не просто да „проследява“ историята на регионалната/кохезионната политика на Съюза, а да достигне до теоретични обобщения, разкриващи „маркерите“, разграничаващи етапите в регионалното развитие, а и до важни практически изводи, свързани с констатации и препоръки за различните европейски субекти на управление, насочени към редуциране на различията между „групите“ региони и стимулиране на тяхното „кохезионно“ развитие.

в) посочените характеристики в подхода на Пламен Червенков му дават възможност в края на всяка глава да прави „изводи“ от осъществения анализ, които не само обобщават казаното в изложението, но и служат като основа за „преход“ към предприеманото изследване в следващата част на дисертацията.

2.4. Същностен аспект на дисертацията, имащ както теоретично, така и практическо значение, е осъществяването на „сравнение“ между политиките (целите, подходите и механизмите) за реализиране на регионалната/кохезионната политика в двата, може би най-важни периода за развитието на тази политика в историята на Европейския съюз – 2007-2013 и 2014-2020 години. Тук дисертантът, като се основава на анализа на двата документа, „рамкиращи“ регионалната политика на Съюза - „Стратегията от Лисабон“ и „Европа 2020“, формулира основната си теза, че в новия програмен период „териториалното измерение“ на подкрепата от европейските структурни и инвестиционни фондове е много по-силно изразено, което от своя страна е предпоставка за нов подход, водещ към по-силен стремеж за „изравняване“ на „териториите“ в Съюза.

2.5. Анализът в дисертацията, което специално трябва да се подчертае, се отличава и с неговата „привързаност“ с въпросите за „смисъла“ и реализацията на регионалната/кохезионната политика изяснени във връзка с участието на България в нея. Пламен Червенков, не само проследява историята на „включването“ на България в този процес, но и разкрива ролята на българските политически, финансови и икономически „субекти“ в „адаптирането“ на общоевропейските решения към нашите условия. На тази основа той очертава както положителните страни, така и слабостите (авторът посочва пет основни „недостатъка“), което му дава основание да достигне до главния извод в тази част на дисертацията, че реализацията на кохезионната политика в България се отличава с „изключително сериозно изкривяване“ – вместо сближаване се осъществява протиположен процес – „увеличаване на разликите в икономически и социален аспект между регионите“ в страната.

2.6. Във връзка с току що казаното е следващата характеристика на дисертацията. Става дума за общата оценка на регионалната политика на ЕС, която се дава за нея от Пл. Червенков. Основната теза, както може да се предполага, която се прокарва в цялото изследване, е тезата за това, че регионалната/кохезионната политика има основна роля за консолидацията на Европейския съюз. Трябва да се подчертае специално обаче, че дисертантът не е безкритичен „апологет“ на тази политика. На редица места в дисертацията той очертава възможни (теоретични, политически, икономически и др.) „критични“ аспекти към регионалната политика на Съюза, като в резултат на този подход, както и на основата на осъществения цялостен анализ, достига до „заклучителната“ позиция, че „като цяло резултатите от политиката на сближаване са положителни, но в редица области е необходимо да се извършат реформи“. Позиция, правомерността на която, се подвърждава и от текущите в настоящия момент дискусии за следващата финансова рамка на Европейския съюз, в която един от главните

акценти е „предефиниране“ на същността, задачите и финансирането на регионалната/кохезионната политика на Съюза.

2.7. Като самостоятелен важен аспект на дисертацията може да се изведе практическата насоченост на анализа и резултатите, постигнати в нея. Тази насоченост се проявява както в „изводите“ към всяка от главите и в разкриването на спецификата и значението на реализацията на регионалната политика на ЕС в България, така и в изказването на идеи свързани с промените в приоритетите на следващия програмен период, а нейният най-важен резултат е формулирането в завършващата част на дисертацията на конкретни „предложения“ за повишаване на финансовата и социалната „результативност“ на регионалната/кохезионната политика на Съюза.

III. Заключение.

В заключение на настоящото становище ще посоча, че достойнствата на дисертационния труд „Сравнителен политически анализ на регионалната политика на ЕС за периодите 2007 – 2013г. и 2014-2020 г.” и постигнатите теоретични и практически резултати в него, дават основание да предложи на уважаемото научно жури да присъди на неговия автор Пламен Вълканов Червенков образователната и научната степен „доктор” в научната област: 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление: 3.3. Политически науки, научна специалност „Политология“.

15.05.2018 г.

Гр. Благоевград

Подпис:

Проф. д-р Борис Манов